

Prata om det...

Att ha någon i sitt liv som dricker för mycket eller tar andra droger

Att ha någon i sitt liv som mår dåligt inombords och/eller har en psykisk sjukdom

Barn som anhöriga – Unga omsorgsgivare

Mikaela Enström, fältassistent
Annika Polding, kvalitetssamordnare
Södermalms sdf

Vi gör det här för att...

Ungefär 17 procent av barn och ungdomar i Sverige lever i ett familjesammanhang där minst en av föräldrarna lider av psykisk sjukdom eller någon form av beroendeproblematik. (Folkhälsomyndigheten, 2016). I praktiken är det verklighet för närmare 4-5 elever i en vanlig skolklass på 25 elever.

Barn som tar ett stort föräldraansvar, unga omsorgsgivare, har större risk att själva drabbas av psykisk sjukdom såsom depression, ångest, låg självkänsla, självmordsbenägenhet och psykosomatiska besvär. Samt ökad risk för beroende av alkohol, droger och spel om pengar.

(Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024).

Bakgrund

Barn som anhöriga –
unga omsorgsgivare

Laholm – Börja Prata

Södermalm – Prata om det
(2022)

För vem & hur

Årskurs 5

Lektioner

Skolpersonal

Kunskapsboost

Utförare

Fältassistenter

Familjebehandlare

Beroendebehandlare

Skolpersonal

Varför behöver vi "Prata om det"?

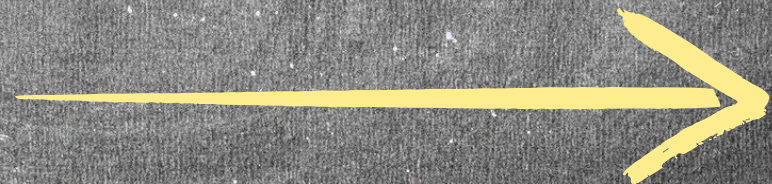
För att

- 💡 öka samarbetet mellan olika uppdrag inom socialtjänsten och mellan socialtjänst och skola.
- 💡 öka chansen till tidig upptäckt
- 💡 möjliggöra relationskapande i yngre ålder

För att höja skolpersonalens kunskap

- 💡 om barns olika livssituationer och egna motståndskraft/resiliens
- 💡 om hur en kan uppmärksamma och bemöta barn som anhöriga och unga omsorgsgivare
- 💡 om socialtjänsten och orosanmälningar

Men framför allt för att...

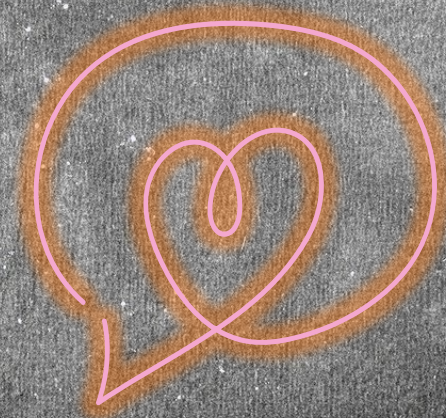
...barnen vinner på att vi...

gör det pratbart att prata om beroende och psykisk ohälsa/sjukdom,

att få känna att en inte är ensam om att leva i familj med beroende, psykisk sjukdom/ohälsa

ökar förståelsen hos andra barn som inte lever med dessa svårigheter inom familjen

visar att det finns hjälp att få, ge hopp....

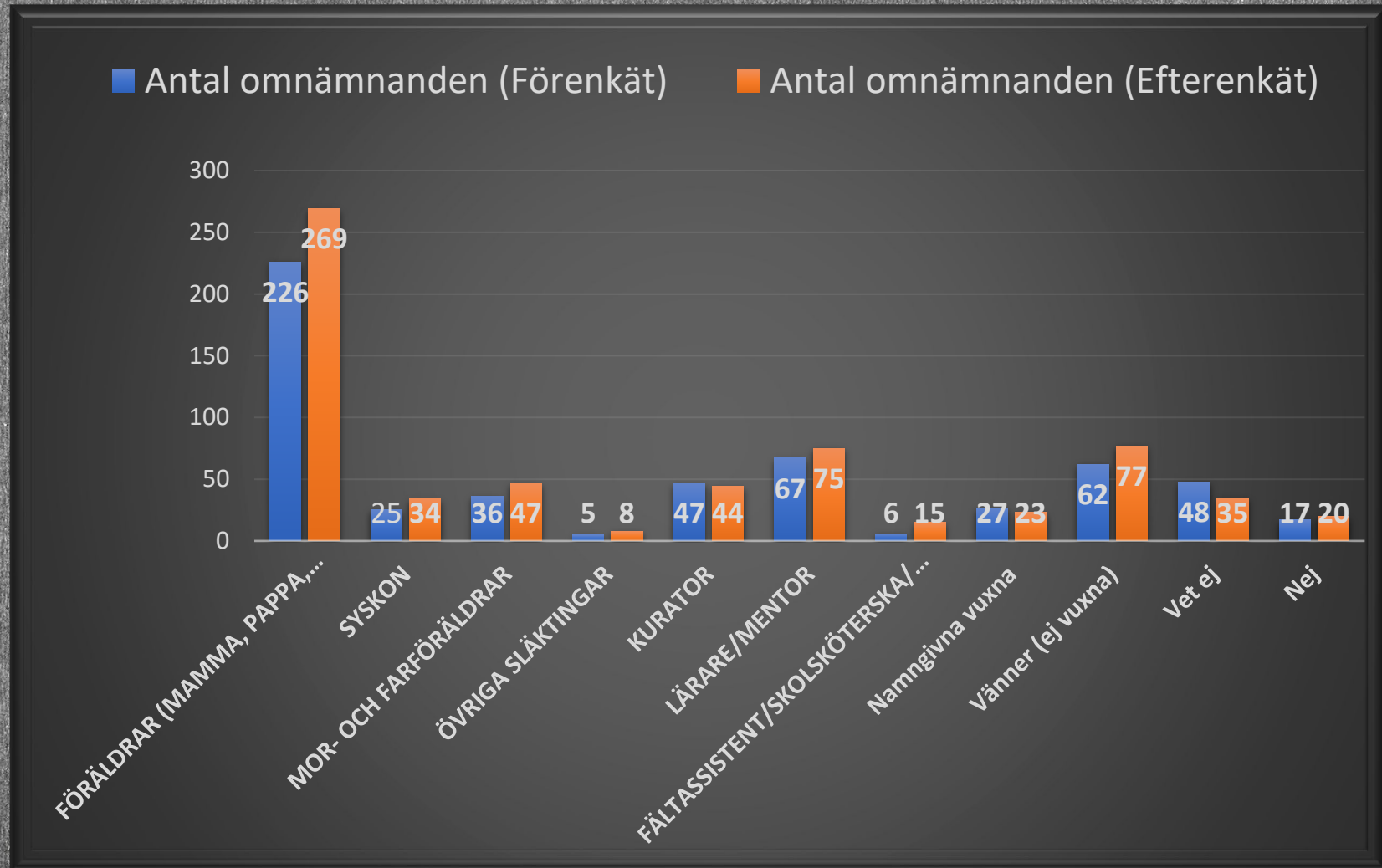

Tillvägagångssätt med barn i årskurs 5

- 💡 Uppsökande arbete i skolan vid lunch, 1-3v före lektionstart
- 💡 Lektioner X 4
- 💡 Lektion 1: Presentation, lekar och samarbetsövningar
- 💡 Lektion 2: Beroende
- 💡 Lektion 3: Psykisk ohälsa/psykisk sjukdom
- 💡 Lektion 4: Återträff, tillbakablick, utvärdering, har skoj och stort tack

Vem pratar barnen med?

Ökad kunskap och förbättrad förmåga hos barnen att beskriva socialtjänsten.

Barnen gav mer utförliga svar när de beskrev socialtjänsten såsom fältare och familjebehandlare.

Svaren tyder på en bredare och mer nyanserad kunskap om socialtjänsten.

Barnen kunde också uttrycka sig mer detaljerat och mer korrekt om socialtjänstens uppdrag och funktion.

Jag förstår att man måste prata om det.

Bra att få tips av sina kompisar, hur de gör när de är ledsna..

Om man är ensamstående kan ett barn behöva ta hand om det andra barnet. Ibland tänker man att det bara händer på film.

Ord från barnen som deltagit

Lättare att gå till nån på skolan nu. Man vill prata med nån man känner!

Vi har inte pratat om det här innan, det här är alldeles nytt.

Vi vill hinna prata mer med de vuxna och få mer tid med de vuxna.

Vuxna behöver lyssna

Roligt att få höra vad andra barn tycker. Vill göra det mer!

Jag gick till fältaren efteråt och berättade hur jag har det hemma..

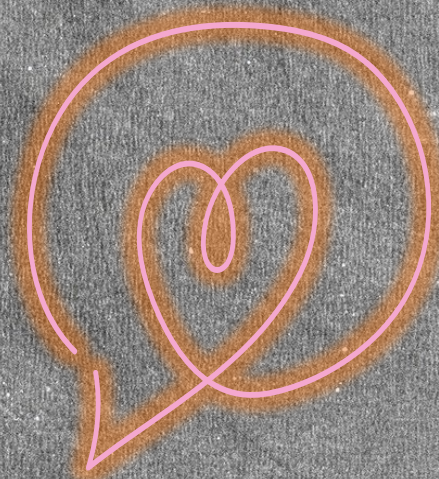
Tillvägagångssätt för skolpersonal

Kunskapsboost 1

Vad jobbar vi med?

Resiliens

Orosanmälan

<https://kollpasoc.se/>

Tillvägagångssätt för skolpersonal

Vad är ett beroende-
med fokus alkohol?

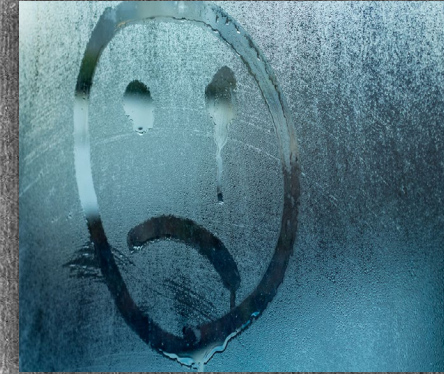

Vad är psykisk ohälsa/sjukdom?

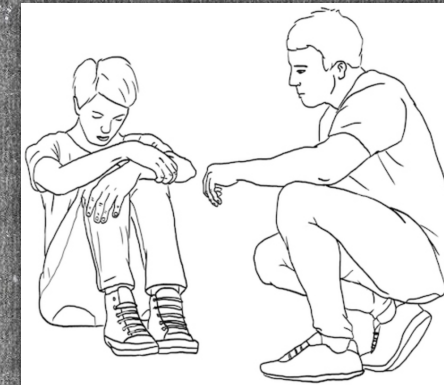
<https://www.beroendecentrum.se/om-oss/aktuellt/nu-lanserar-vi-en-ny-film-som-riktar-sig-till-barn-som-lever-med-en-nara-anhorig-med-ett-beroende/>

<https://anhoriga.se/nkaplay/om-ungas-upplevelser-att-leva-nara-nagon-med-psykisk-ohalsa-missbruk-och-sjukdom/>

Kunskapsboost 2

Hur blir det
för barnen?

Hur kan jag
bemöta barnen?

Upplever skolpersonalen att de lärt sig något?

- 91,5 % uppger att de kan använda kunskapen direkt i sitt arbete
- Ökad förståelse och kunskap om barns beteenden
- Vikten av att skapa relation och bemötandet som viktiga vuxna
- Ökad kunskap om socialtjänsten

Vikten av att vara en lyhörd vuxen när de vill prata

Familjer med svårigheter har uppskattat "Prata om det"

Elever som jag inte vetat om mått dåligt, har pratat med mig, efter "Prata om det"

Bra tips på formuleringar när jag ska prata om svåra saker

Att våga prata med elever när man ser att nåt inte är bra..

Bra att vi fått veta mer om orosanmälningar och vart man kan få hjälp.

Ord från skolpersonal som deltagit

Tack vare "Prata om det" vet jag mer om vad fältassistenter och familjebehandlare gör!

Tankeställare kring stöddiga barn. Det kan bero på annat!

Lättare att be om hjälp nu

Klasskompisar har berättat att de är oroliga för hur sin kompis har det hemma

Efter "Prata om det" har jag kontaktat soc fler gånger

Jag som har jobbat i många år med många barn i hjärtat, borde nog visat dem vidare till er

Sammanfattningsvis

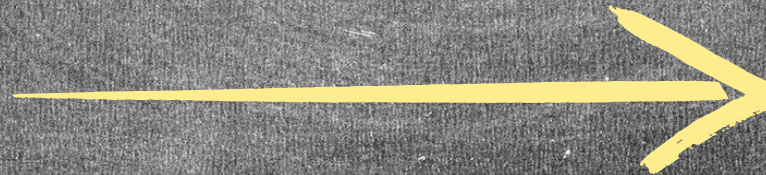
Med ett tidigt och universellt arbetssätt

- 💡 når vi barnen i en normaliserande kontext
- 💡 ger skolpersonal och barn grundläggande kunskap och möjlighet till reflektion
- 💡 samverkar mellan skola och socialtjänst
- 💡 kombinerar olika professioners kompetens
- 💡 möjliggör att identifiera, stödja och lotsa barn vidare

Bidragit med en pusselbit till att barnen

- 💡 kan må bra i skolan,
- 💡 minska risken att hamna i ANDTS problematik,
- 💡 minskar risken att drabbas av psykisk ohälsa, sjukdom
- 💡 inte söker sig till kriminalitet,
- 💡 ökat chansen till ett välmående vuxenliv

Men framför allt...

Barnen vill,
barnen kan,
barnen behöver...

Prata om det...

Och det är vi vuxna som har ansvar för
att ge dem möjlighet att Prata om Det...

Kontaktuppgifter till oss

Fältassistenterna

faltarnasodermalm@stockholm.se

076-121 21 00

Annika Polding

annika.polding@stockholm.se

08-50812413

Modell beskrivning

